

Preživninski zahtevki - Finska

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [en](#) [fi](#).

KAZALO

- 1 Kaj pomenita izraza „preživnina – preživljanje“ in „preživninska obveznost“? Katere osebe morajo plačati preživnino drugi osebi?
- 2 Do katere starosti je otrok upravičen do preživnine? Ali se predpisi za preživljanje mladoletnikov razlikujejo od predpisov za preživljanje odraslih?
- 3 Naj se za pridobitev preživnine obrnem na pristojni organ ali na sodišče? Kateri so glavni elementi tega postopka?
- 4 Ali se zahtevek lahko vloži v imenu sorodnika (če da, do katerega kolena) ali v imenu otroka?
- 5 Če nameravam začeti postopek pred sodiščem, kako ugotovim, katero sodišče je pristojno?
- 6 Ali moram kot prosilec uporabiti posrednika za začetek postopka pred sodiščem (npr. odvetnika, osrednji ali lokalni organ itd.)? Če ne, kakšen je postopek?
- 7 Ali moram za začetek postopka plačati sodno takso? Če da, koliko ta znaša? Če so moja finančna sredstva nezadostna, ali lahko dobim brezplačno pravno pomoč?
- 8 Kakšno preživnino običajno dodeli sodišče? Kako se izračuna znesek preživnine? Ali lahko sodišče svojo odločitev spremeni, če se spremenijo življenjski stroški ali družinske okoliščine? Če da, kako (npr. s pomočjo sistema samodejne indeksacije)?
- 9 Kako in komu se plača preživnina?
- 10 Če preživninski zavezanec ne plača prostovoljno, kakšen postopek je potrebno sprožiti, da se ga prisili k plačilu?
- 11 Na kratko opišite vse omejitve izvrševanja, zlasti predpise o varstvu preživninskega zavezanca ter o prekluzivnih in zastaralnih rokih v vašem nacionalnem sistemu izvrševanja.
- 12 Ali obstaja organizacija ali organ, ki mi lahko pomaga v postopku pridobitve preživnine?
- 13 Ali lahko organizacije (vladne ali zasebne) namesto preživninskega zavezanca v celoti ali delno vnaprej plačajo preživnino?
- 14 Če sem v tej državi članici, preživninski zavezanec pa stalno prebiva v drugi državi:
 - 14.1 ali lahko dobim pomoč organa ali zasebne organizacije v tej državi članici?
 - 14.2 Če je to mogoče, kako lahko stopim v stik s tem organom ali zasebno organizacijo?
- 15 Če sem v drugi državi, preživninski zavezanec pa je v tej državi članici:
 - 15.1 ali lahko vložim zahtevek neposredno pri takem organu ali zasebni organizaciji v tej državi članici?
 - 15.2 Če je to mogoče, kako se lahko obrnem na ta organ ali zasebno organizacijo in kakšno pomoč lahko dobim?
- 16 Ali to državo članico zavezuje Haaški protokol iz leta 2007?
- 17 Če te države članice ne zavezuje Haaški protokol iz leta 2007, kateri predpisi se po pravilih njenega mednarodnega zasebnega prava uporabijo za preživninski zahtevek? Katera so relevantna pravila mednarodnega zasebnega prava?
- 18 Kakšna so pravila glede dostopa do sodnega varstva v čezmejnih primerih v okviru EU, v skladu s strukturo Poglavja V uredbe o preživninskih obveznostih?
- 19 Kakšne ukrepe ta država članica sprejme za zagotovitev izvajanja dejavnosti iz člena 51 uredbe o preživninskih obveznostih?

1 Kaj pomenita izraza „preživnina – preživljanje“ in „preživninska obveznost“? Katere osebe morajo plačati preživnino drugi osebi?

(Finski) zakon o preživnini za otroka (704/1975) vsebuje določbe o preživnini za otroka.

V skladu s tem zakonom ima otrok pravico do ustrezne preživnine. To pomeni, da se poskrbi za gmotne in psihološke potrebe otroka na različnih stopnjah njihovega razvoja ter pokrijejo stroški za njihovo vzgojo in izobraževanje, kot je potrebno, in drugi povezani stroški.

Otrok ima pravico prejemati preživnino od svojih staršev, ki so za to odgovorni, v skladu z njihovimi zmožnostmi. Če roditelj zanemarja svojo vlogo pri preživljanju otroka ali če otrok z roditeljem ne živi stalno, se lahko zadevnemu roditelju odredi plačilo preživnine za otroka.

Starši nimajo pravice prejemati preživnine od svojega otroka.

(Finski) zakon o zakonski zvezi (234/1929) vsebuje določbe o preživnini, ki se jo plača zakoncu.

V zakonski zvezi ima vsak zakonec vlogo pri skupnih gospodinjstvih izdatkih družine in preživljanju drugega zakonca, v skladu s svojo zmožnostjo.

Če zakonec zanemarja obveznost plačila preživnine ali če zakonca živita ločeno, se lahko enemu odredi plačilo preživnine za drugega.

Po razvezi mora ena stranka plačevati preživnino nekdanjemu zakoncu, če sta stranki glede tega sklenili sporazum in so ga potrdile socialne službe lokalnega organa. Če se par razveže, lahko sodišče tudi odredi, da mora ena stranka plačevati preživnino stranki, ki jo zahteva. Vendar se v finski sodni praksi redko zgodi, da se stranki odredi plačevanje preživnine zakoncu. Na splošno se po razvezi vsaka stranka preživlja samostojno.

Pravica zakonca, da prejema preživnino od nekdanjega partnerja, preneha, ko se stranka, ki preživnino prejema, znova poroči.

Kar je v zakonu določeno za zakonce, velja tudi za osebe v registrirani partnerski skupnosti.

Strankam med seboj ni treba plačevati preživnine v okviru nobenega drugega partnerskega razmerja.

2 Do katere starosti je otrok upravičen do preživnine? Ali se predpisi za preživljanje mladoletnikov razlikujejo od predpisov za preživljanje odraslih?

Otrokova pravica, da od staršev prejema preživnino, preneha, ko otrok dopolni 18 let.

Starši so odgovorni za stroške izobraževanja svojih otrok tudi po tem, ko otrok dopolni 18 let, če to velja za razumno. Vendar se v finski sodni praksi to redko zasledimo.

Glej tudi vprašanje št. 1.

3 Naj se za pridobitev preživnine obrnem na pristojni organ ali na sodišče? kateri so glavni elementi tega postopka?

Stranka, ki je upravičena do preživnine, in stranka, ki mora preživnino plačevati, se lahko obrneta na občinski odbor za socialno varstvo, ki lahko pomaga pri oblikovanju sporazuma o preživnini.

Če želijo otrokovi starši skleniti pisni sporazum o preživnini, ki se plačuje za otroka, in občinski svet za socialno varstvo zaprositi za potrditev tega sporazuma, mora biti sporazum sklenjen na obrazcu, ki ga je odobrilo ministrstvo za pravosodje. Obrazci so na voljo pri socialnih službah lokalnega organa. Organi bodo staršem na zahtevo pomagali sestaviti sporazum in izpolniti obrazec. Sporazum, ki ga odobri občinski svet za socialno varstvo, je neposredno izvršljiv, kot to velja za sodno odločbo.

Oddelek 8(a) zakona o preživnini za otroka določa, da lahko občinski svet za socialno varstvo, kadar otrok ali stranka, ki mora plačevati preživnino, nima stalnega prebivališča na Finskem, potrdi preživninski sporazum, če je v smislu člena 3 ali 6 Uredbe

Sveta (ES) št. 4/2009 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb ter sodelovanju v preživninskih zadevah za zadevo pristojno sodišče na Finskem, in če sta se stranki dogovorili, da obveznost glede preživnine urejajo zakoni Finske v skladu s členom 7 Haaškega protokola z dne 23. novembra 2007 o pravu, ki se uporablja za preživninske obveznosti.

V primeru preživninskega spora lahko stranka, ki je preživninska upravičenka, ali stranka, ki je preživninska zavezanka, predloži zadevo sodišču, tako da vloži tožbeni zahtevek. (Glej „[Predložitev zadeve sodišču – Finska](#)“).

Zakonca lahko sestavita neformalen pisni sporazum o preživljanju in za njegovo potrditev zaprosita socialne službe lokalnega organa. Organ bo strankama na zahtevo pomagal sestaviti sporazum.

Preživninska zadeva, ki se nanaša na dva zakonca, se lahko sodišču predloži z vložitvijo tožbenega zahtevka. (Glej „[Predložitev zadeve sodišču – Finska](#)“).

4 Ali se zahtevek lahko vloži v imenu sorodnika (če da, do katerega kolena) ali v imenu otroka?

5 Če nameravam začeti postopek pred sodiščem, kako ugotovim, katero sodišče je pristojno?

Za čezmejne preživninske zadeve se uporabljajo Uredba Sveta (ES) št. 4/2009 in njena pravila o sodni pristojnosti.

V zadevah, ki se nanašajo na obveznosti plačila preživnine v državah članicah, ima sodno pristojnost:

- (a) sodišče v kraju, v katerem ima toženec običajno prebivališče, ali
- (b) sodišče v kraju, v katerem ima upravičenec običajno prebivališče, ali
- (c) sodišče, ki je po svojem pravu pristojno za postopke v zvezi s statusom osebe, če je zahtevek glede preživnine povezan s tem postopkom, razen če zadevna pristojnost temelji izključno na državljanstvu ene od strank, ali
- (d) sodišče, ki je po svojem pravu pristojno za postopke v zvezi s starševsko odgovornostjo, če je zahtevek glede preživnine povezan s tem postopkom, razen če zadevna pristojnost temelji izključno na državljanstvu ene od strank.

Če zadeva nima čezmejne povezave, je mogoče pravila o sodni pristojnosti najti v (finskem) zakonu o pravnem postopku (4 /1734).

V skladu s poglavjem 10 oddelka 1 zakona o pravnem postopku je za preučitev zahtevka zoper fizično osebo pristojno okrožno sodišče v kraju, kjer ima zadevna oseba stalno prebivališče. V skladu z oddelkom 9 lahko preživninski zahtevek preuči tudi pristojno okrožno sodišče v kraju, kjer ima stranka, ki zahteva ali prejema preživnino, stalno prebivališče.

Kadar se zadeva nanaša na razvezo zakonske zveze ali končanje zunajzakonske skupnosti, se lahko vložijo zahtevki glede sporazuma o preživnini, skrbništva nad otrokom ali pravice do stikov ali kakršni koli drugi zahtevki, povezani z razvezo ali končanjem zunajzakonske skupnosti. V takem primeru je pristojno sodišče za razveze.

Če je vložen preživninski zahtevek v zvezi s postopkom glede skrbništva nad otrokom ali določitvijo očetovstva, lahko preživninsko tožbo obravnava tudi sodišče v kraju, kjer se vloži tožba glede prve zadeve.

6 Ali moram kot prosilec uporabiti posrednika za začetek postopka pred sodiščem (npr. odvetnika, osrednji ali lokalni organ itd.)? Če ne, kakšen je postopek?

Vložnik ima pravico začeti postopek brez zastopnika (odvetnika) (Glej „[Predložitev zadeve sodišču – Finska](#)“). Vendar stranka v pravnem postopku običajno potrebuje strokovno pomoč, zato je priporočljivo uporabiti zastopnika ali odvetnika.

V čezmejnih preživninskih zadevah lahko zadevne stranke predložijo zadeve osrednjemu organu.

7 Ali moram za začetek postopka plačati sodno takso? Če da, koliko ta znaša? Če so moja finančna sredstva nezadostna, ali lahko dobim brezplačno pravno pomoč?

Za predložitev zadeve sodišču je treba plačati takso. Sodišče zaračuna takso, njen znesek (86–200 EUR) pa je odvisen od sodišča in potrebe po preučitvi zadeve ([Takse, ki jih zaračunajo okrožna sodišča](#)).

(Finski) zakon o pravni pomoči (257/2002) in (finski) zakon o osrednjem organu na Finskem v nekaterih mednarodnih zadevah v zvezi s preživnino (1076/2010) vsebuje določbe o vložnikovi pravici do pravne pomoči. Vložnik, ki živi v tujini, lahko tudi prejme pravno pomoč v zadevah v zvezi s preživnino, in sicer na podlagi posebnega vzajemnega sporazuma. Finska ima take sporazume sklenjene z nekaterimi zveznimi državami ZDA in nekaterimi provincami v Kanadi.

Več informacij o pravni pomoči na Finskem je na voljo na naslovu: <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>.

8 Kakšno preživnino običajno dodeli sodišče? Kako se izračuna znesek preživnine? Ali lahko sodišče svojo odločitev spremeni, če se spremenijo življenjski stroški ali družinske okoliščine? Če da, kako (npr. s pomočjo sistema samodejne indeksacije)?

(Finski) zakon o preživnini za otroka (704/1975) vsebuje določbe o preživnini za otroka, ki jo je treba plačati za otroka.

Če ni dogovorjeno ali določeno drugače, velja splošno pravilo, da se preživnine plačujejo v denarju vsak mesec vnaprej. Izjemoma se lahko odredi, da se preživnina izplača v pavšalnem znesku ali v obliki premičnega ali nepremičnega premoženja.

Na Finskem znesek preživnine, ki ga je treba plačati za otroka, ni določen v skladu s preglednico. O vsakem primeru se odloča posebej. V skladu z oddelkom 1 zakona ima otrok pravico do ustrezne preživnine. To pomeni, da se poskrbi za gmotne in psihološke potrebe otrok na različnih stopnjah njihovega razvoja, pokrijejo stroški za njihovo vzgojo in izobraževanje, kot je potrebno, ter drugi povezani stroški. V skladu z oddelkom 2 so starši odgovorni za preživnino otrok v skladu s svojo zmožnostjo. Pri oceni te zmožnosti se upoštevajo njihova starost, zmožnost za delo, možnosti za pridobitev plačane zaposlitve, premoženje in sredstva v njihovi lasti ter drugi vidiki njihove zakonske odgovornosti za preživnino. Pri oceni obsega preživninske odgovornosti staršev se upoštevajo tudi otrokova zmožnost in priložnosti, da prevzame odgovornost za svoje preživljanje, ter dejavniki, zaradi katerih od staršev ni mogoče pričakovati, da bodo pokrili stroške preživnine za otroka, ali pa se zadevni stroški čim bolj znižajo.

Preživnina, ki jo je treba plačevati, se redno samodejno povišuje, če se povišajo tudi življenjski stroški. Nadaljnje določbe o samodejnem povišanju vsebuje (finski) zakon o povezovanju nekaterih preživninskih plačil z indeksom življenjskih stroškov (583 /2008).

Znesek preživnine in način njenega plačevanja je mogoče spremeniti s sporazumom ali sodno odločbo, če je prišlo do bistvenih sprememb okoliščin, ki so obstajale ob odobritvi preživnine, tako da sprememba velja za razumno glede na položaj v zvezi z otrokom in roditeljem, ki plačuje preživnino.

(Finski) zakon o zakonski zvezi vsebuje določbe o preživnini, ki se jo plača zakoncu. Vendar se v finski sodni praksi redko zgodi, da se stranki odredi plačevanje preživnine zakoncu. Na splošno se po razvezi vsaka stranka preživlja samostojno.

Plačevanje preživnine v denarju je mogoče določiti za nedoločen čas ali do konca določenega plačilnega obdobja iz sporazuma, odločbe ali sodbe. Mogoče pa je določiti tudi plačilo preživnine v pavšalnem znesku, če je to utemeljeno zaradi osebnega finančnega položaja stranke, ki mora plačevati preživnino, ali zaradi drugih dejavnikov. Plačilo preživnine se lahko odredi tudi v obliki premičnega ali nepremičnega premoženja.

Preživnina, ki jo je treba plačevati, se redno samodejno povišuje, če se povišajo tudi življenjski stroški. Nadaljnje določbe o samodejnem povišanju vsebuje (finski) zakon o povezovanju nekaterih preživninskih plačil z indeksom življenjskih stroškov (583 /2008).

Sodba sodišča ali sporazum, ki sta ga sklenila zakonca, se lahko spremeni, če to velja za utemeljeno zaradi spremenjenih okoliščin. Vendar sodbe ali sporazuma, s katerim je bilo odrejeno plačilo preživnine v pavšalnem znesku, po plačilu preživnine ni mogoče spreminjati. Sporazum o preživnini, ki sta ga sklenila zakonca, se lahko spremeni, če obvelja za nevzdržnega. V skladu s pravom obveznost periodičnega plačevanja preživnine preneha, če preživninski upravičenec sklene novo zakonsko zvezo.

9 Kako in komu se plača preživnina?

Preživnina za otroka se plačuje otrokovemu skrbniku (na njegov bančni račun).

Preživnina za zakonca se plačuje neposredno zakoncu (na njegov bančni račun).

Če ni dogovorjeno ali določeno drugače, velja splošno pravilo, da se preživnine plačujejo v denarju vsak mesec vnaprej. Izjemoma se lahko odredi, da se preživnina izplača v pavšalnem znesku ali v obliki premičnega ali nepremičnega premoženja.

10 Če preživninski zavezanec ne plača prostovoljno, kakšen postopek je potrebno sprožiti, da se ga prisili k plačilu?

Stranka, ki je preživninska upravičenka, ali finski zavod za socialno zavarovanje (Kela) (glej oddelek 12), kadar so izpolnjeni nekateri pogoji, ima pravico do ukrepanja, da se izterja plačilo preživnine, če preživninski zavezanec ne plača preživnine, ki jo je odredilo sodišče ali jo določa sporazum.

Stranka, ki je preživninska upravičenka, lahko sodnega izvršitelja zaprosi, naj izvrši preživninski sporazum ali odločbo, kot je določeno v (finskem) zakonu o izvršbi. V zadevah, povezanih z družinskim pravom, lahko svetuje tudi socialne službe lokalnega organa.

Če zakonec, ki je preživninski zavezanec, ne plačuje preživnine in krši sporazum, ki so ga potrdile socialne službe lokalnega organa, oziroma sodbo sodišča, lahko stranka, ki je preživninska upravičenka, zaprosi sodnega izvršitelja, naj izvrši sporazum ali sodbo, kot določa zakon o izvršbi.

11 Na kratko opišite vse omejitve izvrševanja, zlasti predpise o varstvu preživninskega zavezanca ter o prekluzivnih in zastaralnih rokih v vašem nacionalnem sistemu izvrševanja.

Izvrševanje in pravila o zaščiti preživninskega zavezanca

Kadar se zadeva predloži izvršilnemu organu, se zavezancu najprej pošlje obvestilo o postopku in opomin za plačilo. Običajno je treba preživninskemu zavezancu dati priložnost, da izvede plačilo na podlagi opomina.

Če ne izvede plačila na podlagi opomina ali če glede plačila prostovoljno ne vzpostavi stika z izvršilnim organom, ta preuči zavezančev dohodek in premoženje na podlagi evidentiranih podatkov.

Sprejeti ukrepi za preučitev zavezančevega dohodka in premoženja ter morebitne naknadne preučitve se stroko nadzorujejo.

V večini primerov se zasežejo zavezančev dohodek in sredstva na bančnem računu. Na splošno je mogoče zaseči tretjino zavezančeve plače, pokojnine, nadomestila za brezposelnost ali nadomestila za materinstvo. Tudi regresi za dopust, dodatne ugodnosti, provizija, plačila za storitve, honorarji in druga plačila se štejejo za dohodek. Zaseženi znesek se izračuna na podlagi neto zasluzka. Plačila socialne pomoči in skrbstva, kot je stanovanjski in otroški dodatek, se ne upoštevajo. Namesto periodičnega zaseganja dohodka se je mogoče dogovoriti o plačilnem načrtu.

Izvršilni ukrepi in plačilni načrti vedno upoštevajo delež zavezančevega premoženja, ki je zakonsko zaščiten: povedano drugače, preostali znesek, ki mu omogoča preživetje. Ta zaščiteni delež se revidira, da ustreza nacionalnemu indeksu pokojnin. Dogovorjeni zaščiteni deleži s primeri so na voljo na naslovu: <https://oikeus.fi/ulosotto/en/index/velallisenaulosotossa/palkanulosmittaus.html>.

Preživninski zavezanec se lahko pritoži, čeprav se postopek izterjave dolga ne bo končal, razen če sodišče to posebej odredi.

Zastaranje preživninskega dolga

Oddelek 16(c) zakona o preživnini za otroka določa, da se preživnina redno plačuje in da je treba morebitne zamudne obresti, izračunane v zvezi z njo, od stranke, ki mora plačevati preživnino, izterjati v petih letih od začetka leta, ki sledi letu zapadlosti plačila. V nasprotnem primeru se pravica do plačila izgubi. Preživnino, ki se plača v pavšalnem znesku, in morebitne zamudne obresti v zvezi z njo, pa je treba po drugi strani izterjati v petih letih od datuma zapadlosti nadomestila in najpozneje v petih letih od datuma, ko je prejemnik preživnine postal polnoleten.

Podobno mora zavod Kela preživninsko dajatev za otroka, ki jo plačuje, izterjati od preživninskega zavezanca v petih letih od začetka leta, ki sledi letu zapadlosti preživnine, za katero se je dajatev plačevala zaradi neplačila. Sicer se pravica do plačila izgubi ((finski) zakon o preživninski dajatvi za otroke 580/2008, oddelek 22).

12 Ali obstaja organizacija ali organ, ki mi lahko pomaga v postopku pridobitve preživnine?

Če stranka, ki je preživninska zavezanka, ne plačuje preživnine, kot je bilo dogovorjeno, mora stranka, ki je preživninske upravičenka, zahtevati od sodnega izvršitelja, naj izterja dolgovani znesek. Izvršilni organ ji bo svetoval, kako naj vloži tak zahtevek. V zadevah, povezanih z družinskim pravom, lahko svetujejo socialne službe lokalnega organa. Glej oddelka 13 in 14. Izvršilni organ ne bo zaračunal izterjave preživninskih plačil. Nadaljnje podrobnosti o postopku so na voljo na naslovu: <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/karajaoikeudet/en/index/hakemusasiat/perheasiat/childcustodyandrightofaccess.html>.

Če stranka, ki je preživninska upravičenka, od finskega zavoda za socialno zavarovanje (Kela) prejema preživninsko dajatev za otroka, ker se preživnina ne plačuje, ne more začeti izvršbe za izterjavo preživninskih plačil. Če preživninsko dajatev za otroka plačuje zavod Kela, bo ta prevzel pravico do preživnine v enakem deležu, kot je bil izplačan s preživninsko dajatvijo (*regresna pravica*) (zakon o preživnini za otroka 580/2008, oddelek 19). Če znesek dogovorjene preživnine presega znesek preživninske dajatve za otroka, ki jo izplačuje zavod Kela, in stranka, ki je preživninska zavezanka, ne plačuje preživnine, bo zavod Kela plačal celotno preživninsko dajatev za otroka in od zadevne stranke v celoti izterjal neplačano preživnino. Če bo zavod Kela uspešen, bo po izterjavi dolga razliko med preživnino in preživninsko dajatvijo za otroka plačal roditelju, ki ima skrbništvo nad otrokom.

V čezmejnih primerih izterjave preživninskih plačil se lahko zadevne stranke obrnejo na osrednji organ.

13 Ali lahko organizacije (vladne ali zasebne) namesto preživninskega zavezanca v celoti ali delno vnaprej plačajo preživnino?

Če stranka, ki je preživninska zavezanka, za otroka, ki prebiva na Finskem, ne plačuje preživnine v skladu s preživninskim sporazumom ali odločbo, ima otrok pravico prejemati preživninsko dajatev za otroka od finskega zavoda za socialno zavarovanje (Kela). Informacije o znesku preživninskih dajatev za otroka, ki jih plačuje zavod Kela, so na voljo na njegovem spletišču na naslovu: <http://www.kela.fi/web/en/right-to-unemployment-benefits> Elatustuen Elatustuen Elatustuen Elatustuen (zakon o povezovanju nekaterih preživninskih plačil z indeksom življenjskih stroškov (583/2008)).

Preživninsko dajatev za otroka je mogoče pridobiti tudi, kadar je znesek preživnine, določen v preživninskem sporazumu ali odločbi, nižji od zneska preživninske dajatve za otroka, ki se trenutno plačuje, zaradi finančnih težav zakonca, ki mora plačevati preživnino. V takem primeru bo zavod Kela plačeval razliko med preživninsko dajatvijo za otroka in preživnino. Otrok bo poleg tega od preživninskega zavezanca prejemal preživnino, določeno v preživninskem sporazumu ali odločbi. Če stranka, ki mora plačevati preživnino, tega ne zmore, lahko zadevni znesek znaša tudi 0 EUR. V takem primeru bo zavod Kela plačeval celotno preživninsko dajatev za otroka.

Zakon o preživnini za otroka (580/2008) vsebuje določbe o zahtevah glede prejetanja preživninske dajatve za otroka.

Preživninska dajatev za otroka se odobri na podlagi vloge otrokovega skrbnika ali pravnega zastopnika ali nekoga, ki v dobri veri skrbi za otroka. Za dajatev lahko zaprosi tudi otrok, ki je dopolnil 15 let, če živi samostojno. Plačilo preživninske dajatve za otroka ničesar ne spremeni glede obveznosti zadevne stranke, da v celoti plača preživnino. Kadar se zavod Kela odloči, da bo plačeval preživninsko dajatev za otroka zaradi neplačevanja preživnine, bo imel pravico – in obveznost – od zadevne stranke izterjati vsa neporavnana preživninska plačila.

Zakonec, ki je upravičen do preživnine, lahko prejme preživnino le od drugega zakonca.

14 Če sem v tej državi članici, preživninski zavezanec pa stalno prebiva v drugi državi:

14.1 ali lahko dobim pomoč organa ali zasebne organizacije v tej državi članici?

Ministrstvo za pravosodje je osrednji organ na Finskem glede mednarodnih ureditev za izterjavo preživninskih zahtevkov (glej na primer Uredbo Sveta (ES) št. 4/2009 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb ter sodelovanju v preživninskih zadevah in Haaško konvencijo iz leta 2007 o mednarodni izterjavi preživnine otrok in drugih oblik družinskih preživnin). Naloge osrednjega organa obsegajo prejetanje vlog za preživnino, posredovanje teh vlog pristojnim organom in uvedbo postopkov v zvezi z vlogami.

Če ima stranka, ki je preživninska zavezanka, stalno prebivališče v državi, kjer veljajo mednarodne ureditve za izterjavo preživnin, se lahko vložnik obrne na ministrstvo za pravosodje zaradi izterjave preživnine v zadevni tuji državi. Vložniki so pozvani, naj po potrebi vzpostavijo stik z lokalnim uradom za pravno pomoč ali zasebnim odvetnikom (npr. v zvezi z vprašanjem, kako pripraviti dokumente za vlogo). Socialne službe lokalnega organa lahko svetujejo tudi v zadevah, povezanih z družinskim pravom..

Če stranki, ki je preživninska upravičenka, zaradi neplačevanja preživnine preživninsko dajatev za otroka plačuje finski zavod za socialno zavarovanje (Kela), bo ta prevzel pravico do preživnine v enakem deležu, kot je bila izplačana s preživninsko dajatvijo za otroka (*regresna pravica*) (zakon o preživnini za otroka 580/2008, oddelek 19). V takem primeru bo zavod Kela izterjal neporavnana preživninska plačila v imenu stranke, ki je preživninska upravičenka, pri čemer stranka v takih okoliščinah ne sme ukrepati glede izterjave dolga. Če znesek dogovorjene preživnine presega znesek dajatve, ki jo izplačuje zavod Kela, bo ta zavod plačal celotno preživninsko dajatev za otroka in od stranke, ki je preživninska zavezanka, v celoti izterjal neplačano preživnino. Če bo zavod Kela uspešen, bo po izterjavi dolga razliko med preživnino in preživninsko dajatvijo za otroka plačal roditelju, ki ima skrbništvo nad otrokom.

Zakonec, ki je upravičen do preživnine, lahko prejme preživnino le od drugega zakonca. Zakonec, ki je upravičen do preživnine se lahko obrne na sodnega izvršitelja in poskusi ugotoviti, ali ima zakonec, ki prebiva v tujini, premoženje na Finskem, ki bi ga bilo mogoče zaseči v skladu z zakonom o izvršbi. Za pomoč pri izterjavi preživnine v tujini lahko zaprosi tudi ministrstvo za pravosodje.

14.2 Če je to mogoče, kako lahko stopim v stik s tem organom ali zasebno organizacijo?

Kontaktne podatke ministrstva za pravosodje:

Naslov: Ministrstvo za pravosodje

PP 25,

00023 Vlada

Telefon: +358 29516001

Telefaks: +358 916067524

E-naslov: central.authority@om.fi

Spletišče ministrstva za pravosodje je na voljo na naslovu: <https://oikeusministerio.fi/en/frontpage>.

Kontaktni podatki finskega zavoda za socialno zavarovanje (Kela):

Zavod Kela ima ločeno enoto za mednarodno izterjavo preživnin s sedežem v Helsinkih.

Naslov: Kelan perintäkeskus,
Helsingin perintäyksikkö,
Kansainvälinen erityisperintä
PP 50,
00601 Helsinki

Telefon: +358 403545469

Telefaks: +358 206353330

E-naslov: kv.erityisperinta@kela.fi

Spletišče zavoda Kela je na voljo na naslovu: <http://www.kela.fi/web/en>.

Spletišča uradov za pravno pomoč so na voljo na naslovu: <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>.

Kontaktne podatke socialnih služb lokalnih organov je mogoče najti v telefonskem imeniku ali po telefonu pri finski službi za imeniške poizvedbe. Če se odločite za klic, morate navesti socialne službe katerega lokalnega organa želite. Finska ima približno 320 lokalnih organov (občin).

15 Če sem v drugi državi, preživninski zavezanec pa je v tej državi članici:

15.1 ali lahko vložim zahtevek neposredno pri takem organu ali zasebni organizaciji v tej državi članici?

Najbolje je, da vložnik v tuji državi vzpostavi stik z njenim pristojnim osrednjim organom, ki se bo nato obrnil na finsko ministrstvo za pravosodje. Glej oddelke 13, 14 in 15.

Vložnik se lahko obrne tudi neposredno na finske organe.

15.2 Če je to mogoče, kako se lahko obrnem na ta organ ali zasebno organizacijo in kakšno pomoč lahko dobim?

Glej odgovore na vprašanje 15.

Če stranka, ki je preživninska upravičenka (otrok ali zakonec), in stranka, ki je preživninska zavezanka, živita v ločenih državah, jima lahko pri zadevi pomagajo ministrstvo za pravosodje in pristojni organi v tuji državi. Vložnik (upravičeni otrok ali zakonec) lahko ministrstvo zaprosi, naj zagotovi, da se sodba ali odobreni sporazum o preživnini iz tuje države izvrši na Finskem in da se preživnina, pridobljena z izvršenim rubežem, plača na bančni račun, ki ga je navedla upravičena stranka. Vendar ministrstvo za pravosodje ne more plačati preživnine v imenu preživninskega zavezanca.

Različne veljavne mednarodne ureditve (kot so uredba EU o preživninskih obveznostih, Haaška konvencija iz leta 2007, dvostranski sporazumi itd.) pomenijo, da naloge ministrstva za pravosodje kot osrednjega organa zajemajo tudi na primer pomoč pri odkrivanju lokacije preživninskega zavezanca ali upravičenca, pridobivanju informacij o dohodku zavezanca ali upravičenca in določanju starševstva, če se to zahteva pri izterjavi preživnine.

16 Ali to državo članico zavezuje Haaški protokol iz leta 2007?

Da.

17 Če te države članice ne zavezuje Haaški protokol iz leta 2007, kateri predpisi se po pravilih njenega mednarodnega zasebnega prava uporabijo za preživninski zahtevek? Katera so relevantna pravila mednarodnega zasebnega prava?

18 Kakšna so pravila glede dostopa do sodnega varstva v čezmejnih primerih v okviru EU, v skladu s strukturo Poglavlja V uredbe o preživninskih obveznostih?

Če ministrstvo za pravosodje ali oseba, ki jo to pooblasti, v skladu s svojimi nalogami osrednjega organa v okviru različnih veljavnih mednarodnih ureditev, zastopa vložnika pred sodiščem ali drugim organom na Finskem, se vložniku zagotovi brezplačna pravna pomoč ne glede na določbe o pogojih za pravno pomoč iz drugih predpisov.

Enako velja za zadeve, ki se nanašajo na:

- (1) ugotovitev, da je treba preživninsko odločbo, izdano v tuji državi članici, priznati ali izvršiti na Finskem;
- (2) določitev očetovstva;
- (3) odreditev, da mora roditelj plačevati preživnino za svojega otroka;
- (4) spremembo preživnine, dogovorjene za otroka, če je vložnik otrok ali otrokov zastopnik.

Kar je navedeno v zgornjih točkah od 2 do 4, pa velja le, če je otrok ob začetku postopka mlajši od 21 let.

Če ministrstvo za pravosodje ali oseba, ki jo to ministrstvo pooblasti, v skladu s svojimi nalogami osrednjega organa v okviru različnih veljavnih mednarodnih ureditev zastopa vložnika pri izvrševanju preživninske odločbe, vložniku ni treba plačati stroškov izvršbe.

V drugih primerih lahko vložnik zaprosi za javno pravno pomoč. Pravna pomoč pomeni, da se lahko vložniku pri reševanju pravne zadeve zagotovijo storitve zastopnika (odvetnika), ki jih v celoti ali deloma financira država. Pravna pomoč zajema vse sodne zadeve. Na splošno je omejena zgolj na zadeve, obravnavane na Finskem. Zanj se lahko zaprosi pri katerem koli uradu za pravno pomoč, ne glede na vložnikovo prebivališče. Najbolj praktično pa je seveda, če zadevo obravnava najbližji urad. Vložniki morajo predstaviti razčlenitev svojih prihodkov, zatrjevanih odhodkov ter premoženja in dolgov. Prav tako je treba opisati zadevo, za katero vložnik zaprosi za pravno pomoč, in podrobnosti o vložnikovem zavarovanju za sodne stroške. Nadaljnje informacije so na voljo na naslovu: <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>.

Finski izvršilni organi ne zaračunavajo izvršitve preživnine.

19 Kakšne ukrepe ta država članica sprejme za zagotovitev izvajanja dejavnosti iz člena 51 uredbe o preživninskih obveznostih?

V skladu s členom 51 Uredbe je bilo za osrednji organ imenovano ministrstvo za pravosodje. V zakonu o osrednjem organu na Finskem v nekaterih mednarodnih zadevah v zvezi s preživnino (1076/2010) je opredeljena tudi dodatna nacionalna zakonodaja o funkcijah tega organa.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 23/05/2019